

АНТРАЦИ́Т (грец. *άνθρακίτης* — вид вугілля) — найбільш вуглецемісткий (вуглецю 89 — 98 %) різновид викопного вугілля. Щільна порода сіро-чорного або чорного кольору з яскравим металоподіб. блиском. Найбільша для вугілля густина — 1,42–1,8 т/м³, низькі питомий електроопір та реакційна здатність до окислення, висока мікротвердість, підвищена стійкість до впливу агресив. середовищ та стійкість до стирання, пластич. деформацій. Не спікається. Показник заломлення 2,00 — 2,06. Є високоякіс. енергет. паливом. Горить тільки при сильному струмені повітря, без полум'я, практично без диму. Найвища питома теплота згорання сухого беззольного А. — 33,5–35,2 МДж/кг, вихід летких речовин — у межах 1,5–9,0 %. Усереднений елементний склад орган. речовини у відсотках: вуглець — 89–98; кисень — до 1; водень — 2–3; азот — до 1. Розрізняють такі А.: газогенераторний, придат. для газогенератор. палива; ливарний (марка донец.) з розмірами шматків понад 100 мм; із природ. домішками графіту; термоантрацит — термічно стійкий, його одержують шляхом прожарювання особливих сортів у шахт. печах; для ливар. виробництва та виробництва електродів — термічний. Осн. запаси А. сконцентровані в [Донецькому кам'яновугільному басейні](#). Його ресурси перевищують 10 млрд т, розвіданих запасів майже 7 млрд т. За найбільш знач. покладами та річним видобутком виділяють Центр. р-н Донбасу, Чистякове-Сніжнян.,

Алмазно-Мар'їн., Довжано-Ровеньків. та Селезнів. р-ни.

Рекомендована література

1. Иванов Н. А. Химические испытания Донецких каменных углей антрацита // ГорЖ. 1862. № 11;
2. Геолого-химическая карта Донецкого бассейна. Вып. 4. Х., 1936;
3. Логвиненко Н. В. Ископаемые угли Украины. Х., 1953;
4. Желдаков М. Е., Иванова Э. И. Справочник по качеству антрацитов Советского Союза. Москва, 1980;
5. Литологические и петрофизические исследования отложений антрацитовых месторождений Донецкого бассейна // Литология и полез. ископаемые. 1987. № 4;
6. Комплект карт метаморфизма углей Донецкого бассейна (поверхности палеозоя, срезом: –400, –1000, –1600, и структурных планов угольных пластов С61 и К5). Масштаб 1:500 000. К., 1991;
7. Комплект карт мощности и строения угольных пластов среднего карбона Донецкого каменноугольного бассейна. Масштаб 1:500 000. К., 1991;
8. Совершенствование техники и технологии обогащения антрацитов. К., 1994.

[А. Я. Радзівілл](#)

Бібліографічний опис:

Антрацит / А. Я. Радзівілл // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43045>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).